

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 19 päivänä helmikuuta 2013,

koordinoitua valvontasuunnitelmasta petollisten käytäntöjen havaitsemiseksi tiettyjen elintarvikkeiden markkinoille saattamisessa

(2013/99/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 882/2004⁽¹⁾ ja erityisesti sen 53 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 882/2004 53 artiklan nojalla komissio voi tarvittaessa suositella tilapäisluonteisesti toteutettavia koordinoitua valvontasuunnitelmia, erityisesti jotta voidaan määrittää rehuihin, elintarvikkeisiin tai eläimiin liittyvien vaarojen esiintyvyys.
- (2) Myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/13/EY⁽²⁾ vahvistetaan unionin säännöt kaikkiin elintarvikkeisiin sovellettavista merkinnöistä.
- (3) Direktiivin 2000/13/EY mukaan merkinnät ja tavat, joilla ne on tehty, eivät saisi olla omiaan johtamaan kuluttajaa harhaan, erityisesti elintarvikkeen ominaispiirteiden osalta, mukaan lukien elintarvikkeen todellinen luonne ja yksilöllisyys. Lisäksi jollei unionin tai kansallisia säännöksiä ole annettu, myyntinimityksen olisi oltava siinä jäsenvaltiossa, jossa elintarvike myydään, käytössä oleva vaikiintunut nimitys tai elintarvikkeen kuvaus, joka on riittävän täsmällinen ilmaisemaan ostajalle elintarvikkeen todellisen luonteen.
- (4) Lisäksi kuluttajille tai suurtalouksille tarkoitettujen valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden merkinnöissä on mainittava kaikki ainesosat. Elintarvikkeissa, joiden ainesosana on lihaa ja jotka on tarkoitettu loppukuluttajille

tai suurtalouksille, on myös ilmoitettava eläinlajit, joista liha on peräisin, suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitettyssä merkinnässä. Jos ainesosa mainitaan elintarvikkeen nimessä, sen määrä on mainittava ainesosien luettelossa prosentteina, jotta vältetään kuluttajan johtaminen harhaan elintarvikkeen yksilöllisyyden ja koostumuksen osalta.

- (5) Eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 853/2004⁽³⁾ vahvistetaan tiettyihin elintarvikkeisiin sovellettavat merkintöjä koskevat lisävaatimukset. Siinä säädetään erityisesti, että loppukuluttajalle toimitettavaksi tarkoitetuissa pakkauksissa, jotka sisältävät muun muassa kavioläimistä peräisin olevaa jauhelihaa, on mainittava, että kyseiset tuotteet on kypsennettävä ennen nauttimista, jos, ja siinä määrin kuin sitä edellytetään sen jäsenvaltion kansallisissa säännöissä, jonka alueella kyseiset tuotteet saatetaan markkinoille.
- (6) Asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä II olevassa III jaksossa edellytetään, että teurastamotoimintaa harjoittavien elintarvikealan toimijoiden on pyydettävä, vastaanotettava ja tarkastettava elintarvikeketjua koskevat tiedot kaikkien teurastamoon lähetettyjen tai lähetettäväksi tarkoitettujen eläinten osalta lukuun ottamatta luonnonvaraista riistaa, ja toimittava näiden tietojen mukaisesti. Kyseessä olevissa elintarvikeketjua koskeissa tiedoissa on ilmoitettava erityisesti eläinlääkkeet, jotka eläimille on annettu asiaankuuluvalla ajanjaksolla, aina kun varoaika on muu kuin nolla sekä eläinlääkkeiden antamisen päivämäärät ja varoajat. Ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 854/2004⁽⁴⁾ edellytetään muun muassa, että virkaeläinlääkäri suorittaa tarkastustehtäviä. Virkaeläinlääkäri on erityisesti tarkistettava ja analysoitava asiaankuuluvat tiedot teurastettaviksi tarkoitettujen eläinten alkuperätilan kirjanpidosta, mukaan lukien elintarvikeketjua koskevat tiedot, ja otettava tämän tarkistuksen ja analyysin yhteydessä kirjatut tulokset huomioon tehdesään *ante mortem*- ja *post mortem* -tarkastuksia.

⁽¹⁾ EUVL L 165, 30.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 109, 6.5.2009, s. 29.

⁽³⁾ EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55.

⁽⁴⁾ EUVL L 139, 30.4.2004, s. 206.

- (7) Joulukuusta 2012 lähtien useissa jäsenvaltioissa on suoritettu virallisia tarkastuksia, joiden johdosta komissiolle on ilmoitettu, että tietyt valmiiksi pakatut elintarvikkeet ovat sisältäneet hevosenlihaa, jota ei ilmoitettu suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitettyssä etiketissä esitetyssä ainesosien luettelossa. Sen sijaan tiettyjen kyseessä olevien elintarvikkeiden nimessä ja/tai niihin liitetyissä ainesosien luettelossa viitattiin harhaanjohtavasti vain naudanlihaan.
- (8) Elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä 28 päivänä tammikuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002 ⁽¹⁾ 17 artiklan mukaan kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvike- ja rehualan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.
- (9) Hevoset voivat olla elintarviketuotantoon käytettäviä tai muuhun kuin elintarviketuotantoon käytettäviä eläimiä. Farmakologisesti vaikuttavista aineista ja niiden eläinperäisissä elintarvikkeissa esiintyvien jäämien enimmäismääriä koskevasta luokituksesta 22 päivänä joulukuuta 2009 annetun komission asetuksen (EU) N:o 37/2010 ⁽²⁾ mukaan fenyylibutatsoni on eläinlääke, jonka käyttö on sallittua ainoastaan muiden kuin elintarviketuotantoeläinten hoitoon. Näin ollen muuhun kuin elintarviketuotantoon käytettävät hevoset, joita on joskus hoidettu fenyylibutatsonilla, eivät saa päästä elintarvikeketjuun. Kun otetaan huomioon petolliset käytännöt, jotka liittyvät hevosenlihan ilmoittamattomaan käyttöön tietyissä elintarvikkeissa, on syytä ennaltaehkäisevässä mielessä varmistaa, onko elintarvikeketjuun päässyt muuhun kuin elintarviketuotantoon tarkoitettuja hevosia, joita on hoidettu fenyylibutatsonilla.
- (10) Tämän vuoksi komission on syytä suosittaa jäsenvaltioille, että ne ottaisivat käyttöön koordinoitun valvontasuunnitelman petollisten käytäntöjen havaitsemiseksi tiettyjen elintarvikkeiden markkinoille saattamisessa yhden kuukauden ajaksi. Tätä ajanjaksoa voidaan pidentää kahden kuukauden jatkoajalla.
- (11) Suositetun valvontasuunnitelman tulisi sisältää kaksi tointaa.
- (12) Ensimmäisen toimen olisi koostuttava vähittäismyyntitasolla suoritettavista tarkastuksista; ne kohdistetaan loppukuluttajille tai suurtalouksille tarkoitettuihin elintarvikkeisiin, jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai jotka on merkitty naudanlihaa sisältäviksi. Nämä tarkastukset voitaisiin myös ulottaa koskemaan muita laitoksia (esimerkiksi kylmävarastoja). Näiden tarkastusten tavoitteena olisi määrittää, sisältävätkö kyseessä olevat tuotteet hevosenlihaa, josta ei ole asianmukaista merkin-tää pakkauksessa, tai kun kyseessä ovat muut kuin valmiiksi pakatut elintarvikkeet, onko kuluttajien tai suurtalouksien saataville jätetty asettamasta tietoja siitä, että tuote sisältää hevosenlihaa. Kyseiset tarkastukset olisi suoritettava edustavien näytteiden pohjalta.
- (13) Käytettävissä on luotettavia menetelmiä, joiden avulla näytteessä voidaan riittävällä tarkkuudella havaita ilmoitamattomista lajeista peräisin olevat valkuaisaineet. Eläinperäisiä valkuaisaineita tutkiva Euroopan unionin vertailulaboratorio voi antaa hyödyllisiä neuvoja näistä menetelmistä ja niiden käytöstä. Toimivaltaisia viranomaisia olisi kehotettava hyödyntämään kyseisen laboratorion neuvoja siitä, mitä menetelmiä voidaan käyttää.
- (14) Toisen toimen olisi koostuttava asianmukaisista tarkastuksista, jotka suoritetaan ihmisravinnoksi tarkoitettua hevosenlihaa käsittelevissä laitoksissa fenyylibutatsonijäämien määrittämiseksi; tarkastukset koskevat myös kolmansista maista peräisin olevia elintarvikkeita. Myös nämä tarkastukset olisi suoritettava edustavien näytteiden pohjalta ottaen huomioon tuotannon ja viennin määrä. Tässä tapauksessa on syytä viitata menetelmiin, joista säädetään neuvoston direktiivin 96/23/EY täytäntöönpanosta määritysmenetelmien suorituskyvyn ja tulosten tulokinnan osalta 12 päivänä elokuuta 2002 annetussa komission päätöksessä 2002/657/EY ⁽³⁾.
- (15) Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava tarkastusten tuloksista komissiolle säännöllisesti, jotta voidaan arvioida tuloksia ja päättää asianmukaisista toimista.
- (16) On kuullut elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevää pysyvää komiteaa,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Jäsenvaltioiden olisi sovellettava tämän suosituksen liitteessä esitettyä koordinoitua valvontasuunnitelmaa, joka koostuu seuraavista toimista:

- a) viralliset tarkastukset, jotka kohdistuvat loppukuluttajille tai suurtalouksille tarkoitettuihin elintarvikkeisiin, jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai jotka on merkitty naudanlihaa sisältäviksi; sekä

⁽¹⁾ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 15, 20.1.2010, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 221, 17.8.2002, s. 8.

- b) viralliset tarkastukset, jotka kohdistuvat ihmisravinnoksi tarkoitettuun hevosenlihaan fenyylibutatsonijäämien määrittämiseksi.

Tehty Brysselissä 19 päivänä helmikuuta 2013.

Komission puolesta
Tonio BORG
Komission jäsen

LIITE

Koordinoitu valvontasuunnitelma petollisten käytäntöjen havaitsemiseksi tiettyjen elintarvikkeiden markkinoille saattamisessa

I KOORDINOIDUN VALVONTASUUNNITELMAN TOIMET JA SOVELTAMISALA

Koordinoidun valvontasuunnitelman olisi koostuttava kahdesta toimesta:

TOIMI 1: Niiden elintarvikkeiden valvonta, jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai jotka on merkitty naudanlihaa sisältäviksi

A. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet

- Elintarvikkeet, jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai jotka on merkitty naudanlihaa sisältäviksi (esimerkiksi jauheliha, lihavalmistet ja raakalihavalmistet) ja jotka kuuluvat seuraaviin luokkiin:
  - valmiiksi pakatut elintarvikkeet, jotka on tarkoitettu toimitettaviksi loppukuluttajille tai suurtalouksille ja merkitty naudanlihaa sisältäviksi;
  - elintarvikkeet, joita ei ole pakattu valmiiksi ja jotka tarjotaan myytäväksi loppukuluttajille tai suurtalouksille, ja elintarvikkeet, jotka on pakattu myyntiloissa kuluttajan pyynnöstä tai pakattu valmiiksi tarkoituksena myydä ne suoraan, ja jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai joiden on muulla tavoin ilmoitettu sisältävän naudanlihaa.
- Tässä koordinoidussa valvontasuunnitelmassa sovelletaan direktiivin 2000/13/EY 1 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädettyä valmiiksi pakatun elintarvikkeen määritelmää.
- Tässä koordinoidussa valvontasuunnitelmassa sovelletaan asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä I olevassa 1.13 kohdassa olevaa jauhelihan määritelmää, 1.15 kohdassa olevaa raakalihavalmisteen määritelmää ja 7.1 kohdassa olevaa lihavalmisteen määritelmää.

B. Tavoite

Toimivaltaisten viranomaisten olisi unionin ja tarvittaessa kansallisten säännösten mukaisesti suoritettava virallisia tarkastuksia sen todentamiseksi, sisältävätkö A kohdassa tarkoitetut tuotteet hevosenlihaa, jota ei ole asianmukaisesti merkitty pakkaukseen, tai jos on kyse muista kuin valmiiksi pakatuista elintarvikkeista, onko kuluttajien tai suurtalouksien saataville jätetty asettamatta tietoja siitä, että tuotteet sisältävät hevosenlihaa.

C. Näytteenottoaikat ja -menettely

- Näytteen olisi oltava asianomaisten tuotteiden osalta edustava ja katettava useita erilaisia tuotteita.
- Näytteenoton olisi tapahduttava vähittäismyyntitasolla (esimerkiksi supermarketissa, pienemmissä kaupissa ja lihakaupoissa), ja se voidaan ulottaa koskemaan myös muita laitoksia (esimerkiksi kylmävarastot).

D. Näytteiden lukumäärä ja ehdot

Jäljempänä olevassa taulukossa on suositus ohjeelliseksi vähimmäismääräksi näytteitä, jotka on otettava II jaksossa säädetyn ajanjakson aikana. Toimivaltaisia viranomaisia pyydetään ottamaan mahdollisuuksien mukaan useampia näytteitä. Näytteiden jäsenvaltioittainen jaottelu perustuu väestön määrään; kussakin jäsenvaltiossa asianomaisista tuotteista on otettava vähintään 10 näytettä kalenterikuukautta kohden, kuten II jaksossa esitetään.

Elintarvikkeet, jotka saatetaan markkinoille naudanlihaa sisältävinä ja/tai jotka on merkitty naudanlihaa sisältäviksi	
Myyntimaa	Suositus ohjeelliseksi näytemääräksi kuukautta kohden
Ranska, Saksa, Italia, Yhdistynyt kuningaskunta, Espanja ja Puola	150
Romania, Alankomaat, Belgia, Kreikka, Portugali, Tšekki, Unkari, Ruotsi, Itävalta ja Bulgaria	100
Liettua, Slovakia, Tanska, Irlanti, Suomi ja Latvia	50
Slovenia, Viro, Kypros, Luxemburg ja Malta	10

E. Menetelmät

Toimivaltaisten viranomaisten olisi mieluiten käytettävä rehujen eläinperäisiä valkuaisaineita tutkivan Euroopan unionin vertailulaboratorion suositamaa menetelmää tai suosittamia menetelmiä, ks. <http://eurl.craw.eu/en/164/legal-sources-and-sops>.

TOIMI 2: Ihmisravinnoksi tarkoitettun hevosenlihan valvonta**A. Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet**

Hevosen-, aasin-, muulin- tai muuliaasien tuore liha, joka on jäädytetty tai jäädytetty ja luokiteltu yhdistetyn nimikkeistön koodilla 0205 ja tarkoitettu ihmisravinnoksi.

B. Tavoite

Toimivaltaisten viranomaisten olisi suoritettava virallisia tarkastuksia, jotta voidaan havaita mahdolliset fenyylibutatsonijäämät A kohdassa tarkoitetuissa tuotteissa.

C. Näytteenottoaikat ja -menettely

Näytteet olisi otettava tuotteista laitoksissa, jotka käsittelevät A kohdassa tarkoitettuja tuotteita (esimerkiksi teurastamot ja rajatarkastusasemat).

D. Näytteiden lukumäärä ja ehdot

Suositus vähimmäismääräksi näytteitä, jotka on otettava II jaksossa säädetyn ajanjakson aikana, olisi oltava yksi näyte kutakin 50:tä tonnia A kohdassa tarkoitettua tuotetta kohden, ja kussakin jäsenvaltiossa olisi otettava vähintään viisi näytettä.

E. Menetelmät

Toimivaltaisten viranomaisten olisi käytettävä päätöksen 2002/657/EY mukaisesti validoituja menetelmiä. Nämä menetelmät ovat saatavilla eläinperäisissä elintarvikkeissa olevia eläinlääkejäämiä ja vierasaineita tutkivan Euroopan vertailulaboratorion verkkosivulla niiden jäämien osalta, jotka luetellaan neuvoston direktiivin 96/23/EY⁽¹⁾ liitteessä I olevassa ryhmässä A olevassa 5 kohdassa ja ryhmässä B olevan 2 kohdan a, b ja e alakohdassa, ks. <http://fis-vl.bund.de/Public/jirc/fis-vl/Home/main>.

II KOORDINOIDUN VALVONTASUUNNITELMAN KESTO

Koordinoitua valvontasuunnitelmaa olisi toteutettava yhden kuukauden ajan alkaen tämän suosituksen hyväksymispäivästä tai viimeistään 1 päivästä maaliskuuta 2013.

III TULOSTEN ILMOITTAMINEN

1. Toimivaltaisten viranomaisten olisi tämän liitteen I jaksossa tarkoitettun kummankin toimen osalta toimitettava raportti, joka sisältää tiivistetyt seuraavat tiedot:

- a) otettujen näytteiden lukumäärä tuoteluokittain;
- b) analyysissä käytetty menetelmä / käytetyt menetelmät ja suoritettujen analyysien tyyppi;
- c) positiivisten tulosten lukumäärä;
- d) seurantatarkastukset, jotka suoritetaan toimeen 1 kuuluvassa A kohdassa tarkoitetuista tuotteista saatujen positiivisten tulosten johdosta, kun hevosenlihaa on havaittu esiintyvän tuotteissa yli yksi prosenttia;
- e) seurantatarkastukset, jotka suoritetaan toimeen 2 kuuluvassa A kohdassa tarkoitetuista tuotteista saatujen positiivisten tulosten johdosta;
- f) seurantatarkastusten tulokset;
- g) kun on kyse toimeen 2 kuuluvassa A kohdassa tarkoitetuista tuotteista saadut positiiviset tulokset, maa, jossa asianomaiselle eläimelle oli annettu todistus teurastusta varten.

Raportti olisi toimitettava komissiolle 15 päivän kuluessa II jaksossa tarkoitettun yhden kuukauden pituisen ajanjakson päättymisestä.

Raportti olisi esitettävä muodossa, jonka komissio vahvistaa.

2. Toimivaltaisten viranomaisten olisi viipymättä ilmoitettava komissiolle kaikista positiivisista tuloksista, jotka havaitaan I jaksossa mainittujen toimien 1 ja 2 osalta suoritettavissa virallisissa tarkastuksissa, elintarvikkeita ja rehuja koskevan nopean hälytysjärjestelmän kautta.

3. Toimivaltaisten viranomaisten olisi ilmoitettava komissiolle myös mahdollisten omien tarkastustensa tuloksista, jos elintarvikealan toiminnanharjoittajat tekevät näitä tarkastuksia niiden pyynnöstä. Tällaisiin tietoihin olisi liitettävä I kohdassa tarkoitettut tiedot ja nämä tiedot olisi esitettävä muodossa, jonka komissio vahvistaa.

⁽¹⁾ EYVL L 125, 23.5.1996, s. 10.